

Nærings- og fiskeridepartementet

Vår ref.:  
REGDato:  
5. desember 2022

## **Innspill til arbeidet med virkemiddelapparatet**

Viser til møte i referansegruppen for utvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet mandag 21. november. Her kommer et skriftlig innspill fra Tekna.

*Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 98 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.*

Teknologene står helt i front på å finne de løsningene som skal ta oss igjennom den grønne omstillingen. Mange av Teknas medlemmer er aktive brukere av virkemiddelapparatet og bruker dette for å forske, innovere og omsette ideer til konkrete løsninger. Dette innspillet bygger på deres erfaringer fra brukersiden igjennom sine innovasjons- og forskningsaktiviteter fra næringsliv, forskningsinstitusjoner og klynger.

### **Innledning**

I årene som kommer vil Norge stå overfor en storstilt omstilling. Vi må lykkes med å bygge et næringsliv som både kan opprettholde verdiskapingen og arbeidsplassene samtidig som utslippene skal drastisk ned. Vi har et godt utgangspunkt for å lykkes med omstilling med et framoverlent næringsliv, et velfungerende partsamarbeid og sterke teknologimiljøer.

Regjeringen har satt et ambisiøst mål i Hurdals-plattformen om å øke eksporten med 50 prosent innen 2030 utenom olje og gass. Skal vi lykkes, må vi greie å etablere nye næringer og samtidig omstille eksisterende næringer til en grønnere profil. Dette krever kunnskapsbaserte løsninger hvor næringsliv og forskning finner sammen. Da må vi ha et virkemiddelapparat som legger til rette for innovasjon, forskning og kunnskapsbygging.

### **Et tilgjengelig virkemiddelapparat**

Rapporten og innsikten som ble presentert på referansegruppemøtet stemmer godt overens med den beskrivelsen vi har fått fra våre tillitsvalgte med de utfordringene de opplever. Å styrke brukervennligheten og tilgjengelighet til det næringsrettede virkemiddelapparatet må være førsteprioritet.

At regjeringen har etablert pilotprosjektet «én dør inn» til virkemiddelapparatet er derfor et viktig steg i å forenkle og tilgjengeliggjøre virkemiddelapparatet. For den enkelte søker er det mange aktører med en underskog av ordninger tilpasset ulike faser og prosjekttypen. Det vil derfor stilles store krav til førstelinjen med tanke på kompetanse og kvalitet for å sikre god veiledning til den enkeltes behov.

I fortsettelsen av dette arbeidet blir det viktig å ruste førstelinjen slik at de har kompetanse på hele virkemiddelapparatet og hvilke deler som er relevant for den enkelte bruker.

### **Forholdsmessighet mellom innsats og resultat**

Krav til innsats og ressurser som må legges i en søknad må stå i forhold til størrelsen på programmet og muligheten for å motta støtte. Søknadsløpene må i størst mulig grad innrettes slik at den enkelte bruker får til å søke uten ekstern konsulenthjelp.

Terskelen oppleves som høy for å sette seg inn i prosessene og risiko for å ikke få midler er høye, selv med gode hjelpeordninger. Det er ikke nødvendigvis slik at flere skal få godkjent sine prosjekter, men det bør være et mål å redusere ressursbruken for søkerne. Større transparens på framdrift og status i søknadsbehandlingen er også etterspurt fra våre medlemmer.

Prekvalifisering av prosjekter, ved at man leverer inn en prosjektskisse som blir vurdert opp mot kriteriene i ordningen man tenker å søke til, vil kunne redusere ressursene brukt på søknadsarbeid. Medlemmer som jobber i industrien har pekt på at dette er gjort i Grønn plattform og mener flere ordninger kunne benyttet seg av det samme.

Flere peker også på at virkemiddelapparatet bør være mer fleksibelt og tilpasse seg til prosjektene som finnes. Dette stemmer godt med de funnene som det rapporteres om i innsiktsanalysen som er gjort. I arbeidet videre bør man gjøre reelle vurderinger av hva som fungerer blant bedriftene, ikke nødvendigvis hva som er behovet for virkemiddelapparatet. Det pekes særlig på å forenkle søknadsprosesser og rapporteringskrav.

### **Samhandling og helhetlig tenkning**

I innspillene Tekna får er det flere som peker på at virkemidlene i dag oppleves som fragmenterte og sektorbaserte. I tillegg til en felles portal hvor brukerne kan veiledes til de ulike aktørene og ordningene, så bør det gjøres et arbeid på å tydeliggjøre de mulighetene som ligger på tvers av virkemiddelaktørene. Å

lage kundereiser for ulike prosjekter og/eller fra ide til kommersialisert produkt vil gjøre det enklere å se helheten av tilbud som ligger i virkemidlene.

En slik helhet kan også være nyttig for virkemiddelaktørene og synliggjøre hvor det eventuelt er hull. Helheten pekes på som viktig av våre medlemmer. Et eksempel som det vises til er at virkemiddelapparatet har for dårlige ordninger for virksomheter som er i tidlig vekst- og kommersialiseringsfase. Dette er en kritisk fase hvor det fortsatt er mye risiko og usikkerhet knyttet til produkt/konsept og hvor den private kapitalen lar vente på seg. Mange av disse virksomhetene har vært aktive brukere av virkemiddelapparatet, men opplever at virkemiddelapparatet «slipper» de for tidlig i en fase hvor risikoen fortsatt er for høy til at de private investorene kommer.

### **Grønn prosjektklassifisering og grønn rapportering**

Det næringsrettede virkemiddelapparatet er en viktig brikke i å sikre en næringsutvikling som er både grønn og konkurransedyktig. For å sikre en reell «grønn» utvikling vil det være viktig å ha en felles måte å måle og klassifisere prosjekter. Skissen på som er lagt fram på grønn prosjektklassifisering og grønn rapportering er et godt utgangspunkt.

Det synes fornuftig å ta utgangspunkt i de prinsippene som ligger i EU taksonomien. EU er den viktigste samarbeidsarenaen innen forskning for norske aktører, samt det viktigste eksportområdet for næringslivet. At man legger seg på linje med EU på dette området vil gi en bedre helhet i rapporteringen og klassifiseringen og kunne gi mindre byråkrati. Så vil det bli viktig å fortløpende gjøre vurderinger opp mot den videre utviklingen av taksonomien.

En bekymring Tekna ønsker å løfte når det kommer til om prosjekter bidrar til målene er digitalisering. Digitalisering og digitale virkemidler står sentralt i den grønne omstillingen og skal støtte opp under ulike prosesser i alle sektorer. Det er derfor viktig at klassifiseringen også inkluderer prosjekter innenfor digitalisering.

I det videre arbeidet med grønn prosjektklassifisering og grønn rapportering vil det bli viktig at brukervennlighet hensyntas og at man ikke lager nye byråkratiske prosesser – både for bruker og virkemiddelaktørene. Ut fra det utsendte notatet ser det ut til at dette også er målet.

Med vennlig hilsen

  
Line Henriette Holten  
generalsekretær